

Published on www.bilvavi.net

[Home](#) > פרשת השבוע תשסה 040 בלק

פרשת השבוע תשסה 040 בלק

סוד היראה

א.

וירא בלק בן צפור את כל אשר עשה ישראל לאמרי. ויגר מואב מפני העם מאד כי רב הוא, ויקץ מואב מפני בני ישראל. ויאמר מואב אל זקני מדין, עתה ילחכו הקהל את כל סביבותינו כלחך השור את ירק השדה, ובלק בן צפור מלך למואב בעת ההוא.

אומר רש"י אל זקני מדין, והלא מעולם היו שונאים זה את זה, שנאמר המכה את מדין בשדה מואב, שבא מדין על מואב למלחמה! אלא מיראתן של ישראל עשו שלום ביניהם.

הרי, שהאחדות של מואב עם מדין נעשתה על ידי כח היראה.

כח היראה, הוא הכח שייחד בין מואב למדין. ומכח היראה הזו, הם באו להילחם עם בני ישראל. כלומר, כח פנימיות המלחמה, הוא יראה.

אף שלכאורה, מצד פשיטות הדברים, אהבה- זה כח האחדות, בגימ' אח"ד, ויראה- היא שורש הגבורות, שורש הפירוד, אם כן, זה שהיראה יצרה מלחמה בין ישראל למואב ומדין, תינח,

אלא, שכח האחדות שייחד את מואב ואת מדין הוא היראה, זה צריך תלמוד. שהרי לכאורה מצד פשיטות הדברים, יראה זה שורש הנפרדות.

ב.

אבל באמת, כתוב בפסוק- וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך, ויראו ממך.

ומבואר בספרים הקדושים, שה'יראו ממך', מלבד הפשוטו- שהעכו"ם יפחדו מפני ישראל, פירוש הפסוק 'יראו ממך', הוא- שהיראה שיהיה לגויים, היא 'ממך', היא מיראת ישראל.

כלומר, כפי תוקף קדושת ישראל ויראתם לבוראם, כך עומק ההשפעה של היראה שהמה משפיעים למקבלים שהם האומות. ומעצם יראה זו, מפחדים האומות מהכנסת ישראל.

כלומר, עומק הדברים-

ששורש היראה גנוז בישראל, והעכו"ם מקבלים את היראה מהישראל.

נמצא, שעצם כך שהעכו"ם ירא מן הישראל, הוא קיבל את הדבר מהישראל.

הרי, שיש כאן נקודת זיווג של נותן ומקבל. הישראל- הוא הנותן, והעכו"ם- הוא המקבל.

והיראה- היא תולדה מזיווג של נותן ומקבל, ישראל והאומות.

נמצא, שהיראה שורשה, שורש קבלתה, בהיזדווגות פנימית בין ישראל והאומות.

אילו היה ניתוק גמור בין ישראל לאומות, לא היה שייך שהישראל יהיה בחינה של נותן, והעכו"ם יהיה בחינה של מקבל. אף שבדאי זה לא בחינה של זיווג פנים בפנים, תרי רעים דלא מתפרשים מהדדי, אלא קבלה דרך אחוריים.

אבל עצם כך שהעכו"ם מקבל מהישראל את היראה, הרי שבנקודה הפנימית הדקה- יש אחדות מסוימת בין ישראל לאומות.

ג.

האחדות הזו, היא היא שמאירה ביראה, שתגרום את כח האחדות.

כשאנו רואים כאן לפנינו, שמואב ומדין מה שייחד אותם זה היראה, כלשון רש"י 'אלא מיראתן של ישראל עשו שלום ביניהם', ביתר דיוק, 'מיראתן של ישראל'- שהיראה היא של ישראל. לא שהם יראו מהישראל, אלא 'מיראתן של ישראל'- היראה היא של ישראל.

והרי, שהם קבלו את היראה הזו מהישראל, והרי שהיראה- היא יראה מקדושת ישראל, שנאמר בהם 'גוי אחד בארץ'.

נמצא ששורש היראה- היא באחדות של נשמת ישראל.

ולכן, בכח יראה ששורשה באחדות ישראל, לאחד בין האומות.

כלומר, הרי העכו"ם הם בבחינה של נפרדות- שבעים אומות, לעומתם ישראל נקרא- 'גוי אחד בארץ'. ואם שורש היראה היא יראה של עכו"ם, הרי שזו יראה של נפרדות, ויראה של נפרדות- אין בכחה לאחד אלא להפריד, וכיצד נמצא לפנינו שמדין

ומואב נתאחדו מכח היראה?

ביאור הדברים, ששורש היראה- היא 'מיראתן של ישראל', יראתן של ישראל זו יראה של אחדות, ויראה של אחדות בכוחה לאחד גם באומות.

.ד.

באמת, יש כאן דבר נפלא.

כידוע, ששורש נשמתם של ישראל- היא בבחינת אהבה, ושורש נשמתם של העכו"ם- היא בבחינת יראה.

תכלית הבריאה היא- וידע כל פעול כי אתה פעלתו, ויבין כל יצור כי אתה יצרתו, עד המהלך של 'ויטו שכם אחד לעבדך'- הרי שמתגלה כח של 'וידע כל פעול, ויבין כל יצור, ויטו שכם 'אחד' לעבדך'.

לכאורה בכוחם של ישראל, שהם סוד האהבה, גימ' אח"ד- מונח הכח של 'שכם אחד'.

אבל מהיכן מתגלה האחדות אצל האומות לעתיד לבא? הרי שורש העכו"ם הוא מעלמא דפירודא, וכיצד מאיר אור האחדות בעלמא דפירודא? הרי, כח העכו"ם הוא כח של יראה, והיראה שורשה פירוד, אם כן מהיכן מאיר אצל העכו"ם מציאות של אחדות?

הן הם הדברים, שכח היראה דלעתיד, הוא - מכח יראתם של ישראל שנאמר בהם 'גוי אחד בארץ'.

.ה.

בסוד הגאולה כתוב- שמשוּח יבוא, או בדור שכולו זכאי, או בדור שכולו חייב.

ובעומק, הן דור שכולו חייב, והן דור שכולו זכאי נצרכים להארה דגאולה.

ולעניננו, בדור שכולו חייב, נאמר- מעמיד עליהם מלך קשה כהמן, וחוזרים בתשובה. בפשיטות, זה היכי תמצא להחזיר את הכנסת ישראל בתשובה, ודאי שזה אמת.

אבל יש כאן עומק, מעמיד עליהם מלך קשה כהמן- הרי שהחזרה בתשובה שלהם, היא מכח יראה, וזה גופא ההכנה של 'יראתן של ישראל' דקדושה, בשביל לגלות אחדות אצל העכו"ם של כח יראה.

אילו היה מתגלה רק מהלך של דור שכולו זכאי, ועיקר המהלך הוא בבחינה של אהבת הבורא, הרי שהכח הזה, צריך גשר שיתפשט לכלל האומות כולן. והרי האומות הן בחינה של יראה, וכיצד האהבה שישראל אוהבים את בוראם תתפשט לאומות?

אשר על כן בהכרח שצריך שיהיה כח של יראה.

ואם תאמר, שסגי שתהיה יראה- יראת חטא, יראת הרוממות!

אין הכי נמי, שבשורש זה הרצוי.

אבל, בשביל לגלות אצל העכו"ם, שכל יראתם היא רק יראה חיצונית, רצועה להלקאה, כיצד שם יתגלה סוד האחדות?

זה סוד- מעמיד עליהם מלך קשה כהמן. המלך קשה כהמן, הרי שזו יראה של רצועה להלקאה. ונמצא שמתגלה בישראל- כח יראה של יראת העונש כפשוטו. וכאשר מאיר בישראל באיתגליא, היראה של יראת העונש, הרי שמתגלה אז כח האהבה.

כבחינת פורים- שהיה מעמיד עליהם מלך קשה כהמן, אבל, הדר קיבלוה ברצון מאהבת הנס, והרי שהיראה- גילתה את האהבה.

ובעומק, ביראה עצמה- מאיר אור האחדות, שזו בחינת אהבה גימ' אח"ד.

זה שורש הגאולה דלעתיד לבא.

שורש הגאולה דלעתיד לבא, הוא הארה- שאור האחדות של אהבה מאיר ביראה.

והרי, שהיראה- היא אחדות.

ולא רק ביראה עליונה, אלא ביראה תחתונה, ביראת העונש- מאיר אור האחדות, שזה תוקף האחדות של אהבת הנס, שמתגלה כאשר מעמיד עליהם מלך קשה כהמן.

שמכח כך, יש מהלך של 'רבים מעמי הארץ מתיהדים, כי נפל פחד היהודים עליהם'- שזו בחינת 'יראתן של ישראל'. שיראתם של ישראל מאירה אצל העכו"ם. יראתם של ישראל, כלומר- יראה דאחדות, ולא יראה דעכו"ם שזו- יראה דפירוד.

'מיראתן של ישראל עשו שלום ביניהם', כלומר- שזו יראה של כח האחדות, כי אלו זו היתה יראה של עצמם, זה לא יכל להביא שלום ביניהם.

1.

זהו כח היראה כאשר הוא נכלל באהבה- שאז הוא בסוד שמים, אש ומים, אחדות הימין והשמאל דקדושה, במקום גילה שם תהא רעדה.

והרי, שהרעדה, מאירה בה- הגילה.

ואין הכוונה רק מצד התפיסה החיצונית- שבמקום גילה שם תהא רעדה, שהכוונה באותו מקום, ולמעלה מכך באותו זמן.

אלא, זה גם בבחינת נפש, כלומר- שיש אחדות עצמית של הגילה והרעדה.

ועומק האחדות של הגילה והרעדה-

שכשם שהגילה עיניה- אחדות הנפש עם בוראה, כך ביראה, לא רק ביראת הרוממות, אלא ביראת העונש- מאירה האחדות.
וזה סוד הגאולה.

ז.

סוד הגאולה הוא- לגלות את אחדותו יתברך בכל מקום, עד המקום של השפלים שבשפלים.

וכאשר מאיר המהלך של מעמיד עליהם מלך קשה כהמן, שזה סוד הדיוטא התחתונה, כלומר, שזולת זה הם אינם במהלך לחזור בתשובה, שבעומק זה מאותה הארה של כפה עליהם הר כגיגית.

ועומק הדברים.

כידוע, שבמתן תורה היו שני מהלכים.

היה מהלך- של בחירה, שהם אמרו נעשה ונשמע, והיה מהלך- של הידיעה, שכפה עליהם הר כגיגית. במ"ט שערים- יש בחירה, זה סוד נעשה ונשמע, מה שאין כן בשער הנו"ן- 'כל באיה לא ישובו', אין בו בחירה, ומצד כך כפה עליהם הר כגיגית.

מצד הזה לעומת זה, שיש נו"ן דקליפה כנגד נו"ן דקדושה, מצד זה אמרו- מעמיד 'עליהם' מלך קשה כהמן, שזו אותה בחינה של- כפה 'עליהם' הר כגיגית.

'עליהם' כלומר- שזה מעל תפיסת קומת האדם. תפיסת קומת אדם- זו בחירה, מה שאין כן הידיעה, ההכרח- זה אלקות. כפה עליהם הר כגיגית, כלומר- שזה למעלה מתפיסת קומת הנבראים בעצם.

ואם כן, בזה לעומת זה של מעמיד עליהם מלך קשה כהמן, הרי שהמעמיד עליהם- הוא למעלה מבחירתם.

אלא, שמצד הקדושה, זה מאיר- שכפה עליהם הר כגיגית, שזה סוד הענוה, הר סיני, ואילו מצד הקליפה, מצד הזה לעומת זה, זה מאיר- שמעמיד עליהם נו"ן דקליפה, המן.

ההארה שמאירה, במעמיד עליהם מלך קשה כהמן, ועושים תשובה- זו הארה של שער הנו"ן של הזה לעומת זה.

ובהארה של שער הנו"ן דזה לעומת זה, מתגלה הנקודה העליונה ביותר, בסוד נעוץ סופן בתחילתן, שזה- סוד יראת העונש ביראת ההתכללות.

נעוץ סופן- זו יראת העונש, בתחילתן- זו יראת ההתכללות, שהיא למעלה מהאבה. כי באהבה נאמר- להנחיל אוהבי 'יש', מה שאין כן ביראת ההתכללות- זו בחינה של 'אין'. והנעוץ סופן בתחילתן, זו- אחדות יראת העונש ביראה של ההתכללות בו יתברך.

שזה תכלית הנבראים- לגלות את אחדותו בשפלים שבשפלים הגמורים.

ח.

זה סוד ההארה של היראה-

ודייקא יראת העונש, שצריך לגלות בה- את סוד האחדות.

ולכן, ביומין בתראין בסוף הגלות, שנמצאים בשפל המדרגה, שאול תחתית, בנו"ן דקליפה, שמה מתגלה רק בחינה של יראת העונש, מעמיד עליהם מלך קשה כהמן. אמנם, אף על פי כן, בין אם זכו ובין אם לא זכו נגאלים. ובעומק, כלומר- יש אחדות ל"אם זכו" ב'אם לא זכו'.

כלומר- נעוץ סופן בתחילתן. מצד הסופן שזו יראת העונש- זו בחינה של לא זכו, אבל מצד שנעוץ בתחילתן- אין לך זכות גדולה מזו. והרי שנעוץ סופן בתחילתן- זו האחדות של הלא זכו עם הזכו, שזה סוד- מלך קשה כהמן, והדר קיבלוה ברצון מאהבת הנס, זה סוד נעוץ סופן בתחילתן.

כח ההארה של אחרית הימים, היא להאיר- את סוד יראת העונש ביראת ההתכללות.

ט.

בלעם אמר, תמת נפשי מות ישרים ותהי אחריתי כמוהו.

ותהי אחריתי כמוהו, מה עומק הדבר?

שמצד ה'אחריתי'- יש כאן נקודה של אחדות של ישראל עם אומות העולם. מצד האחרית- יש אחדות של האהבה והיראה, עד יראה השפלה שהיא יראת העונש.

מצד השית אלפי שנין, שאין אחדות גמורה בין האהבה ליראה, הרי- שהישראל הוא ישראל לעצמו, והעכו"ם הוא עכו"ם לעצמו, האהבה לעצמה, והיראה לעצמה.

אבל מצד סוף אחרית הימים, ותהי אחריתי כמוהו, אז- מאירה ההארה של 'מיראתן של ישראל עשו שלום ביניהם', שזה סוד ההארה של אחרית הימים, שיראתן של ישראל זו היראה של יראת העונש, כי הרי מדין ומואב פחדם היה ודאי יראה פשוטה ביותר, וזה גופא יראתן של ישראל.

'ותהי אחריתי כמוהו', מצד האחרית, שמאיר אור האחדות ביראתן של ישראל ביראת העונש, אז- יש מקור להתאחדות של בלעם עם הכנסת ישראל.

תמות נפשי מות ישרים, ותהי אחריתי כמוהו.

י.

באמת אומרים חז"ל, ועתה ישראל, מה ה' אלקיך שאל מעמך, כי אם ליראה- אטו יראה, מילתא זוטרתא היא? אין, לגבי משה מילתא זוטרתא היא.

עומק הדברים.

מילתא זותרתא, יש בזה שתי תפיסות.

דבר שאינו חשוב, חסר ערך, נטול משמעות, נקרא- מילתתא זותרתא. זה ביטוי אחד למילתא זותרתא. ביטוי שני למילתא זותרתא, ביטוי מצד הטעם העליון שבדבר- זה סוד האין, סוד הנקודה שהיא מילתא זותרתא.

אין לגבי משה, מצד ה'אין'- מילתא זותרתא היא.

כי בסוד נעוץ סופן בתחילתן, זו מילתא זותרתא.

מצד הסופן, זו מילתא זותרתא- כי זה דבר חסר ערך, היראת העונש היא הדבר השפל ביותר. מה שאין כן מצד הנעוץ בתחילתן, זו מילתא זותרתא- כי זה סוד האין.

אם כן, זה סוד האחדות של נעוץ סופן בתחילתן- שמצד הביטוי של 'מילתא זותרתא', יש אחדות בין הסופן לתחילתן, שניהם מוגדרים כ'מילתתא זותרתא', ומצד כך, יש אור אחדות בין האחרית לראשית, המגיד מראשית אחרית.

יא.

לגבי משה מילתתא זותרתא.

עומק הדברים.

יב.

ולא קם נביא עוד בישראל כמשה, אשר ידעו ה' פנים אל פנים.

בישראל לא קם, אבל באומות העולם קם, ומנו? בלעם.

כלומר, כתוב כאן בחז"ל- שהזה לעומת זה דמשה, הוא בלעם.

ופשוט וברור הדבר שצריך אחדות בין משה לבלעם, כי אם הם זה לעומת זה, הרי שבעומק הם אחד.

איפה האחדות של ישראל, של משה שהוא שורשם של ישראל, עם בלעם, שהוא שורש האומות כאמרם באומות העולם קם, ומנו- בלעם?

ועתה הנני הולך לעמי, אמר בלעם, לכה איעצך אשר יעשה העם הזה לעמך באחרית הימים. וכאן בלעם אומר על עצמו, נאם שמע אמרי קל וידע דעת עליון.

ומה היא העצה של בלעם?

וישב ישראל בשטים, ויחל העם לזנות אל בנות מואב.

אומר רש"י, לזנות אל בנות מואב, על ידי עצת בלעם, כדאיתא בחלק.

העצה של בלעם היתה- אלקיהם של אלו שונא זימה.

שבעצם, זו הקליפה דזה לעומת זה של משה, ששם נקבר משה. כי משה הוא בחינת- דעת דקדושה, ואלו סוד העריות זה סוד- דעת דקליפה, שזו בחינת בלעם, יודע את בהמתו, כמו שאומרים חז"ל.

כלומר, כשבלעם אומר- אשר יעשה העם הזה לעמך באחרית הימים, יש כאן התגלות של כח הדעת דקליפה. בדעת דקליפה מאיר- סוד העריות, שזה הזה לעומת זה דקדושת משה.

ובעומק, כאן נקודת ההתאחדות בין בלעם למשה.

מקור המלחמה מגלה את נקודת שורש האחדות- וידע דעת עליון.

יג.

במעשה של ויחל העם לזנות אל בנות מואב, התגלה מהלך של תורה חדשה- תורת פינחס, יש כאן התגלות חדשה, שלמעלה מתורתו של משה.

וירא פינחס, אומר רש"י, ראה מעשה ונזכר הלכה, אמר לו למשה מקובלני ממך הבעל ארמית קנאין פוגעין בו, אמר ליה קריינא דאיגרתא, איהו ליהוי פרוונקא, מיד ויקח רומח בידו.

כלומר, התגלתה כאן נקודה עליונה מתורתו של משה, שבעומק זו האחדות של בלעם ומשה. הכח המאחד של בלעם ומשה, שהוא למעלה מבלעם ולמעלה ממשה, הוא בחינת קנאין פוגעין בו של פינחס- ויקח רומח בידו.

כח ההתאחדות מגלה מחד- את קדושת משה סוד דעת דקדושה, שהוא סוד רוח הקודש שזו התאחדות הנפש ביוצרה, ומאידך- דעת דקליפה, יודע את בהמתו, חיבור לעולם החומר, שזה סוד העריות, רדיפת אחר תאוות הגוף, התחברות עצמית לגוף.

איפה ההתאחדות של קדושת דעת דמשה, עם קליפת דעת דבלעם? בתורת פינחס.

תורת פינחס מגלה מהלך, שהמעשה של בועל ארמית- קנאין פוגעין בו. והרי, שהמעשה עצמו- מוליד תורה דקדושה. אם כן, במקום הקליפה, של הבעל ארמית, התגלתה כאן התורה דקדושה.

נמצא, שיש אחדות במעשה דבועל ארמית, של משה עם בלעם.

יד.

פשוט וברור הדבר, מצד עומק תפיסת הדבר, שהדין שקנאין פוגעין בו בבעל ארמית, זה לא דין חיצוני שמותר להרוג את

הבועל ארמית, אלא התורה של הדבר גנוזה בעצם עשיית הדבר.

זה יסוד כללי בכל דבר ודבר, שהתורה של כל דבר- גנוזה בעצם עשיית הדבר.

אלא שמצד ההשתלשלות של בחכמה יבנה בית עד עולם העשיה, הרי שזה השתלשל לפעולה, אבל תורת הדבר- גנוזה בעצמיות הפעולה, והיא הכח המחיה של הפעולה.

אשר על כן, פעולת בועל ארמית- היא גופא מגלה כאן תורה של 'קנאין פוגעין בו'.

הגילוי הזה מגלה כאן 'תורה'- במקום העריות גופא, בעצת בלעם, דעת דקליפה. והרי, שבמקום דעת דקליפה גופא, נתגלה כח דעת דקדושה.

אלא שברור הדבר, שהיסוד קנאין פוגעין בו, כמו שאומרת הגמ' בסנהדרין- זה דין של הלכה ואין מורין כן. כלומר, מקור הדבר איננו מדעת דקדושה, אלא- למעלה מדעת דקדושה, כי אם זה מצד דעת דקדושה, אז צריך להורות כן, אלא ששורש הדבר הוא למעלה מן הדעת.

טו.

אף שמחד אנחנו אומרים- שזו הלכה ואין מורין כן, כמו שהזכרנו את דברי רש"י, ראה מעשה ונזכר הלכה, אמר לו למשה מקובלני ממך הבועל ארמית קנאין פוגעין בו, אמנם באמת צריך להתבונן בדברים- שהרי עד כמה ש'מקובלני ממך שהבועל ארמית קנאין פוגעין בו', אז לא צריך לשאול את משה רבנו, כי הרי זה גופא הדין שהלכה ואין מורין כן- קנאין פוגעין בו!

אם כן מדוע נזכר כאן- ראה מעשה ונזכר הלכה, 'אמר לו למשה'?

אלא, זה סוד ההשתלשלות, לשלשל את ההלכה ואין מורין כן- לדעת דקדושה, את מקור האחדות של נשמת בלעם ומשה- לדעת דקדושה. כלומר, משה- הוא דעת דקדושה, ובלעם- הוא דעת דקליפה, מה מאחד את דעת דקדושה ודעת דקליפה?

יש בזה שני ביטויים.

הביטוי העליון של הדבר, הלמעלה מן הדעת- מאחד את דעת דקדושה עם דעת דקליפה.

הביטוי התחתון, שמשתלשל מלמעלה מן הדעת- אחדות לשתי הדעות בצורה של דעת.

ולכן, מצד שורש הדבר, בתפיסתו העליונה נאמר- הלכה ואין מורין כן, זה בלי דעת, שזה מקום האחדות השלם בין משה לבלעם. מה שאין כן מצד ההשתלשלות של הדבר לנקודת הדעת נאמר- אמר לו למשה מקובלני 'ממך' דייקא, שזה סוד ההשתלשלות, ממקום שבלי דעת לדעת דמשה.

טז.

סוף דבר-

האחדות של משה ובלעם, מגלה את דברי חז"ל- 'אין לגבי משה, מילתתא זוטרתא היא', והרי שמיראתן של ישראל עשו שלום

בניהם, והביאו את בלעם. והרי שכח ההתאחדות של בלעם ומשה, הוא מכח היראה, ותהי אחריתי כמוהו.

שורש הדברים הוא מכח יראתן של ישראל, ובעיקר מכח יראתו של משה שעליו נאמר, אין לגבי משה מלתתא זוטרתא היא. כי כח ההתאחדות של ישראל עם כח האומות, הוא בכח היראה.

זה הכח שמאחד את הכנסת ישראל עם האומות.

אלא, שמצד האחדות, צריך שיאיר הנעוץ סופן בתחילתן, יראת העונש ביראת ההתכללות.

ועל יראת ההתכללות, נאמר אין לגבי משה מילתתא זוטרתא. כי מצד ההתכללות של נשמתן של משה ובלעם, הרי שזה מילתתא זוטרתא, הן מצד הסופן, והן מצד הנעוץ בתחילתן.

ואז יש את ההתגלות הגמורה של האחדות של ישראל והאומות כולן, עד ויטו שכם אחד לעבדך, שזה כלי לה' אחד ושמו אחד.

- 1] [\[חקת-בלק\]](#)
- 2] [\[פרשה תשס"ה\]](#)

Show featured image:

0

Source: <http://bilvavi.net/shiur/בלק-040-פרשתהשבועתשסה-040>

Links

[1] <http://bilvavi.net/chukas.balak>

[2] <http://bilvavi.net/5765parsha>